

Henri Sivonen

KANTELU

Pyydätte oikeuskanslerille osoittamassanne kantelussa häntä arvioimaan uudelleen, tulisiko kantelunne OKV/832/10/2020 ottaa tutkittavaksi oikeuskanslerin 21.12.2020 antamasta päätöksestä OKV/461/70/2020 huolimatta.

RATKAISU

Arvostelite 18.5.2020 oikeuskanslerille osoittamassanne kantelussa OKV/832/10/2020 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja sen johtajan Mika Salmisen sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön menettelyä valtioneuvoston periaatepäätöksen (VNK/2020/54) ja eräiden valtioneuvoston asetusten perusteena olevien kannanottojen antamisessa. Kantelussa mainitsemistanne asiakirjoista oli mielestänne pääteltävissä, että hallitukselle annettujen neuvojen tavoitteena olisi saattanut olla nopeuttaa koronavirusepidemian leviämistä. Pyysitte oikeuskansleria ottamaan kantaa siihen, onko epidemian etenemisen nopeuttamista tavoitteleva toiminta tai sellaisen suosittelu ollut vastoin tartuntatautilain 6 §:ssä viranomaisille säädettyjä tartuntatautien torjuntatyöhön kuuluvia velvollisuuksia.

Teille annettiin edellä mainitussa asiassa 30.6.2020 päivätty vastaus, jossa todettiin, että tutkittavaksi tarkoittamanne asia liittyi oikeuskanslerin omasta aloitteestaan tutkittavaksi ottamaan asiaan OKV/461/70/2020, jossa oli kysymys covid-19-epidemian hoitoa koskevan päätöksenteon perusteiden ja erityisesti siinä käytetyn tietoperustan avoimuudesta ja objektiivisuudesta siitä näkökulmasta, kuinka epidemian hoitoa koskevassa päätöksenteossa ja ohjauksessa toteutuvat perustuslaista, julkisuuslaista ja tartuntatautilaista johtuvat oikeudet ja velvoitteet. Asian taustalla oli muun muassa julkisuudessa esiintyneet tiedot, joista saattoi saada käsityksen, että valtioneuvoston 6.5.2020 covid-19-epidemian hoitamisesta tekemän periaatepäätöksen (ns. hybridistrategia) taustalla oli muunlaisia näkemyksiä, kuin päätöksen perusteena oli

esitetty. Vastauksen mukaan asiassa oli pyydetty sosiaali- ja terveysministeriön selvitys ja siinä tulitaisiin aikanaan antamaan päätös. Oikeuskansleri ei ryhtynyt kanteluanne tutkimaan, koska asia oli jo edellä mainitulla tavalla tutkittavana.

Oikeuskansleri asiassa antamassa OKV/461/70/2020 päätöksensä ei mielestänne ole käsitelty kantelunne OKV/832/10/2020 keskiössä olevaa esitystä (https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/22150002/Hallituksen+neuvottelu+29.4.2020_THL_STM_yhteisesitys.pdf) muuten kuin mainitsemalla sen alaviitteessä 31 eikä siinä ole arvioitu sen tarkoitusta viittaamienne medialle annettujen lausuntojen valossa. Sosiaali- ja terveysministeriö ei myöskään selitä viittaamianne medialausuntoja asiassa OKV/461/70/2020 antamassaan vastineessaan eikä niitä käsitellä myöskään edellä mainitussa päätöksessä.

Oikeuskansleri käsitteli päätöksessään OKV/461/70/2020 valtioneuvoston koronavirusepidemian hoitamista koskevan päätöksenteon pohjana käytetyn tiedon julkisuutta ja avoimuutta yleisenä kysymyksenä. Asian tutkittavaksi ottamisen taustalla oli muun muassa julkisuudessa olleet epäilykset siitä, että epidemian hoitoa koskevien päätösten taustalla olisi muita perusteita ja näkökohtia, kuin päätöksistä ilmenevät. Hän arvio asiaa siitä näkökulmasta, että avoimeen ja osallisuutta edistävään demokraattiseen yhteiskuntaan kuuluu julkisen vallankäytön valvonta ja mahdollisuus päätöksenteon arviointiin, jotta päätöksenteko voidaan kokea hyväksyttäväksi ja jotta ihmiset voivat sitoutua tehtyihin päätöksiin.

Oikeuskanslerin päätöksessä ei ollut tarkoitus ottaa yksilöidysti kantaa kantelussanne esille nostamiinne THL:n, Mika Salmisen tai ministeriön esittämiin tai esittämiksi epäilemiinne näkemyksiin ja ennusteisiin koronavirusepidemian etenemisestä keväällä 2020. Edellä mainitulla tavalla epidemian hoitoa koskevan päätöksenteon yleinen hyväksyttävyyden avoimuuden näkökulmasta oli päätöksen keskeinen kysymys sen lisäksi, että siinä otettiin eräiltä osin kantaa julkisuuslain mukaisin linjauksiin myös yksilöidymmin. Edellä mainitun lisäksi päätöksessä arvioitiin myös eräiltä osin ministeriön toimintalinjaa keväällä 2020 suhteessa sen tartuntatautilain mukaisiin velvoitteisiin ja lain tarkoitukseen, mikä oli keskeisenä kysymyksenä myös kantelussanne OKV/832/10/2020.

Esittelin asianne oikeuskansleri Tuomas Pöystille. Hänen ratkaisunsa oli, ettei hän ryhtynyt kanteluanne OKV/832/10/2020 edellä esitettyyn viitaten tutkimaan. Sen vuoksi kantelunne ei aiheuttanut myöskään hänen toimenpiteitään.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

OKV/249/10/2022-OKV-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: